

नेपाल वायुसेवा निगम
प्रशासन सेवा, कानून समूह, छैठौँ तहको खुल्ला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
परीक्षा योजना (Examination Scheme)

१. प्रथम चरण : लिखित परीक्षा (Written Examination) (पूर्णाङ्क ३००)

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली		प्रश्न संख्या X अङ्क	समय
प्रथम	(क) सामान्य ज्ञान र बौद्धिक परीक्षण	१००	४०	वस्तुगत	बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQ)	७० प्रश्न X १ अङ्क	२ घण्टा १५ मिनेट
	(ख) अंग्रेजी भाषा क्षमता परीक्षण			विषयगत	छोटो उत्तर लामो उत्तर लामो उत्तर	१ प्रश्न X ५ अङ्क १ प्रश्न X १० अङ्क १ प्रश्न X १५ अङ्क	
द्वितीय	प्रशासन र व्यवस्थापन	१००	४०	विषयगत	छोटो उत्तर लामो उत्तर	४ प्रश्न X ५ अङ्क ८ प्रश्न X १० अङ्क	३ घण्टा
तृतीय	सेवा सम्बन्धी	१००	४०	विषयगत	छोटो उत्तर लामो उत्तर	४ प्रश्न X ५ अङ्क ८ प्रश्न X १० अङ्क	३ घण्टा

२. द्वितीय चरण : कम्प्युटर सीप परीक्षण र अन्तर्वार्ता (पूर्णाङ्क ६०)

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
(क) कम्प्युटर सीप परीक्षण	२०	प्रयोगात्मक	१५ मिनेट
(ख) व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता	४०	मौखिक	-

द्रष्टव्य :

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली, अंग्रेजी वा दुवै हुनेछ ।
- प्रथम, द्वितीय र तृतीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- लिखित परीक्षामा यथासम्भव पाठ्यक्रमका सबै एकाइबाट प्रश्नहरू सोधिनेछन् ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर वापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस वापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
- विषयगत प्रश्नमा प्रत्येक पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तर पुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्डका उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषय वस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- यस भन्दा अगाडि लागू भएका माथि उल्लिखित सेवा/समूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ ।
- पाठ्यक्रम लागू मिति :- २०७९।०५।०४

नेपाल वायुसेवा निगम
प्रशासन सेवा, कानून समूह, छैठौँ तहको खुल्ला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
प्रथम-पत्र : सामान्य ज्ञान, बौद्धिक परीक्षण तथा अंग्रेजी भाषा क्षमता परीक्षण

समय- २ घण्टा १५ मिनेट ।

पूर्णाङ्क- १००

Section (A) – 70 Marks

1. सामान्य ज्ञान (५०×१ = ५०अङ्क)
- 1.1 भूगोल सम्बन्धी (६ अङ्क)
- 1.1.1 विश्वको भूगोलको सामान्य जानकारी
- 1.1.2 नेपालको भूगोल (भौतिक, सामाजिक र आर्थिक)
- भौगोलिक अवस्था/स्वरूप: किसिम र विशेषताहरु
 - प्राकृतिक स्रोतहरुको किसिम, स्थिति, महत्व र वर्तमान अवस्था
 - भौगोलिक विविधता र जनजीवन
 - नेपालमा पाइने हावापानीको किसिम र विशेषता
- 1.2 इतिहास र संस्कृति सम्बन्धी (५अङ्क)
- 1.2.1 विश्वका प्रमुख ऐतिहासिक घटनाहरु
- 1.2.2 नेपालको प्राचीन इतिहास (किराँतकाल, लिच्छविकाल र मल्लकाल) बारे सामान्य जानकारी
- 1.2.3 नेपालको आधुनिक इतिहास (सामाजिक, आर्थिक एवं राजनीतिक अवस्था)
- 1.2.4 प्रचलित प्रमुख धर्म, संस्कृति, जातजाति, भाषाभाषी, कला, साहित्य
- 1.3 नेपालको आर्थिक अवस्था (५अङ्क)
- 1.3.1 विकासका पूर्वाधारहरु- कृषि, उद्योग, व्यापार, पर्यटन, यातायात, संचार, शिक्षा, स्वास्थ्य, विद्युत
- 1.3.2 योजनावद्ध विकासक्रम र चालु आवधिक योजनाको सामान्य जानकारी
- 1.4 नेपालको संवैधानिक विकासक्रम र नेपालको संविधान सम्बन्धी जानकारी (५अङ्क)
- 1.5 नेपालमा सार्वजनिक संस्थानको विकासक्रम र नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण सम्बन्धी जानकारी (५अङ्क)
- 1.6 नेपालमा हवाई यातायात तथा पर्यटन क्षेत्रको विकास बारे जानकारी (५अङ्क)
- 1.7 अन्तर्राष्ट्रिय नागरिक उड्डयन संगठन (ICAO), अन्तर्राष्ट्रिय हवाई यातायात संघ (IATA) र अन्य उड्डयन सम्बन्धी क्षेत्रीय संगठनबारे सामान्य जानकारी (४ अङ्क)
- 1.8 वातावरण, विज्ञान र प्रविधि सम्बन्धी (५ अङ्क)
- 1.8.1 पर्यावरण, दिगो विकास, वातावरण, प्रदूषण, जनसंख्या, शहरीकरण, जलवायु परिवर्तन र जैविक विविधता
- 1.8.2 विज्ञान र प्रविधिका महत्वपूर्ण उपलब्धिहरु बारे जानकारी
- 1.9 अन्तर्राष्ट्रिय मामिला तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ/संस्था सम्बन्धी जानकारी (५ अङ्क)

- 1.9.1 छिमेकी मुलुकहरूसँग नेपालको सम्बन्ध
- 1.9.2 विश्व व्यापार संगठन (WTO), विश्व बैङ्क (WB), अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोष (IMF) र एशियाली विकास बैंक (ADB) सम्बन्धी जानकारी
- 1.10 राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका समसामयिक घटना तथा नवीनतम गतिविधिहरु र महत्वपूर्ण व्यक्तित्व तथा विचारकहरु (५ अङ्क)
2. **बौद्धिक परीक्षण (General Ability Test)** (२०×१ =२०अङ्क)
- 2.1 **Verbal Reasoning Test:** (१५×१=१५अङ्क)
- 2.1.1 Comprehension, Vocabulary, Jumble words
- 2.1.2 Series, Analogy, Classification, Coding-Decoding, Matrix
- 2.1.3 Ranking Order Test, Direction and Distance Sense Test
- 2.1.4 Common Sense Test, Puzzle Test, Logical Reasoning
- 2.1.5 Assertion and Reason, Statement and Conclusions, Course of Action
- 2.1.6 Arithmetical Reasoning/Operation
- 2.1.7 Decimal and Fraction
- 2.1.8 Percentage, Ratio, Average
- 2.1.9 Profit and Loss, Time and work
- 2.1.10 Data interpretation, Data checking, Data sufficiency, Data verification
- 2.2 **Non-verbal/Abstract Reasoning Test:** (५×१ =५अङ्क)
- 2.2.1 Figure Series, Figure Analogy, Figure Classification
- 2.2.2 Figure Matrix, Pattern Completion/Finding, Grouping of identical figures,
- 2.2.3 Analytical Reasoning Test
- 2.2.4 Construction of Squares and Triangles, Figure Formation and Analysis, Rule Detection
- 2.2.5 Water images, Mirror images, Cubes and Dice, Venn-diagram

Section (B)

English Language Competency Test - 30 Marks

1. Comprehension (1x5=5 Marks)
(Five questions will be asked based on the passage given.)
2. Essay writing (1x15=15 marks)
(Three topics will be given and the candidate should choose any one of them for essay writing.)
3. Business/Formal Letter or Application Writing (1x10=10 Marks)

नेपाल वायुसेवा निगम

प्रशासन सेवा, कानून समूह, छैठौं तहको खुल्ला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम द्वितीय पत्र:- प्रशासन र व्यवस्थापन

समय- ३ घण्टा

पूर्णाङ्क- १००

Section (A) – 50 Marks

१. सार्वजनिक प्रशासन (३x१०)= ३० अङ्क

१.१ सार्वजनिक प्रशासनको परिचय, उद्देश्य, कार्यक्षेत्र र नवीनतम अवधारणा

१.१.१ सार्वजनिक प्रशासनको संचालन विधिहरू

१.१.२ समन्वय : अर्थ, महत्व र समन्वयका तरिकाहरू

१.१.३ अधिकार प्रत्यायोजन र अधिकार निक्षेपण

१.२ सुपरिवेक्षण, अनुगमन तथा मूल्यांकन

१.२.१ कर्मचारी प्रशासनका विविध पक्षहरू: नियुक्ति, बढुवा, तलब सुविधा, सुपरिवेक्षण, वृत्ति विकास,

१.२.२ कार्यक्षमता मूल्यांकन र अवकाश

१.२.३ नेपालको सार्वजनिक प्रशासनमा नेतृत्वको प्रकार, प्रवृत्ति र यसको भूमिका

१.२.४ प्रशासनिक उत्तरदायित्वको परिचय, किसिम र चुनौतीहरू

१.२.५ सार्वजनिक नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन र मूल्यांकनमा प्रशासनको भूमिका

१.२.६ सार्वजनिक प्रशासनमा निर्णय लिने प्रक्रिया

१.२.७ सार्वजनिक सेवाको अवधारणा, कार्य, विशेषता र भूमिका

१.२.८ नेपालका सार्वजनिक संस्थानहरूको स्थापनाको उद्देश्य, विद्यमान अवस्था, सम्भावना र चुनौतीहरू

१.२.९ सार्वजनिक सेवा प्रवाह र सार्वजनिक सेवा बडापत्र

२. संगठन (१x१०) +(२ x५) = २० अङ्क

२.१ संगठनको परिचय तथा संगठन गठनका आधारहरू

२.१.१ संगठनको विभिन्न स्वरूप (Flat, Vertical, Matrix, Dome bell)

२.१.२ संरचना: संगठनात्मक ढाँचा, संगठन निर्माण, संगठन विकास र परिवर्तन

२.२ संगठनका सिद्धान्तहरू

२.२.१ आदेशको एकात्मकता

२.२.२ नियन्त्रणको सिमा

२.२.३ पदशोपान

२.३ नेपालको सार्वजनिक क्षेत्रमा संगठनका सिद्धान्तहरूको प्रयोग

२.३.१ संगठनका केही प्रमुख पक्षहरू

२.३.२ संगठनात्मक व्यवहार

२.३.३ समूह गतिशिलता

- २.३.४ समूहगत कार्य
- २.३.५ जनशक्ति योजना
- २.३.६ संगठनात्मक प्रभावकारिता र प्रभाव पार्ने तत्वहरु

Section (B) – 50 Marks

३. व्यवस्थापन (३x१०)= ३० अङ्क

- ३.१ व्यवस्थापनको अवधारणा र आधारभूत सिद्धान्तहरु
- ३.२ व्यवस्थापनका विभिन्न प्रकार
 - ३.२.१ सहभागितामूलक
 - ३.२.२ नियन्त्रणात्मक
- ३.३ मानव श्रोत व्यवस्थापनका विविध आयाम तथा पक्षहरु
- ३.४ व्यवस्थापनमा निर्देशन, नियन्त्रण, समन्वय, निर्णय प्रक्रिया, उत्प्रेरणा र नेतृत्व सम्बन्धी जानकारी
- ३.५ कुशल व्यवस्थापकका कार्य र गुणहरु
- ३.६ व्यवस्थापकीय सीप र शैलीहरु
- ३.७ व्यवस्थापनका केही प्रमुख पक्षहरु
 - ३.७.१ कार्य सम्पादन व्यवस्थापन
 - ३.७.२ द्वन्द्व व्यवस्थापन
 - ३.७.३ तनाव व्यवस्थापन
 - ३.७.४ समय व्यवस्थापन
 - ३.७.५ प्रकोप व्यवस्थापन
 - ३.७.६ संकट व्यवस्थापन
 - ३.७.७ परिवर्तन व्यवस्थापन
 - ३.७.८ गुनासो व्यवस्थापन
 - ३.७.९ जनसम्पर्क व्यवस्थापन
- ३.८ औद्योगिक सम्बन्ध र सामुहिक सौदावाजी
- ३.९ वार्ता तथा सम्झौता गर्ने सीपहरु
- ३.१० व्यवस्थापन सूचना प्रणाली र यसको महत्व
- ३.११ आयोजना व्यवस्थापन

४. विविध (१x१०) +(२x५) = २० अङ्क

- ४.१ नेपालमा हवाइ यातायातको विकासक्रम, वर्तमान अवस्था, सम्भावना र चुनौतीहरु
- ४.२ नेपाल वायुसेवा निगमको स्थापना, पृष्ठभूमि, कार्यक्षेत्र र वर्तमान स्थिति
- ४.३ नेपाल वायुसेवा निगमको संगठनात्मक संरचना
- ४.४ नेपालको आर्थिक तथा सामाजिक विकासमा नेपाल वायुसेवा निगमको योगदान
- ४.५ संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय र नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणसंग नेपाल वायुसेवा निगमको सम्बन्ध
- ४.६ नेपाल वायुसेवा निगमको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली
- ४.७ सार्वजनिक संस्थानको जनशक्ति व्यवस्थापनमा लोक सेवा आयोगको भूमिका
- ४.८ नैतिकता र सदाचार तथा नागरिक शिक्षा

नेपाल वायुसेवा निगम
प्रशासन सेवा, कानून समूह, छैठौँ तहको खुल्ला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
तृतीय-पत्र : सेवा सम्बन्धी

समय- ३ घण्टा

पूर्णाङ्क- १००

खण्ड (क)-५० अङ्क

१. नेपालको संवैधानिक र कानूनी विकासक्रम -(१० अङ्क)
२. नेपालको संविधान : राज्यका निर्देशक सिद्धान्त, नीति र दायित्व, व्यवस्थापन विधि, अदालतको अधिकार क्षेत्र र संविधानको संशोधन प्रक्रिया -(१० अङ्क)
३. कानून तर्जुमा सम्बन्धी ज्ञान -(१५ अङ्क)
 - ३.१ कानूनको तर्जुमा सम्बन्धी आधारभूत पक्ष तथा सिद्धान्तहरु
 - ३.२ ऐन, नियम, गठन आदेश र सूचनाको तर्जुमा तथा सम्पादन
 - ३.३ अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि सम्झौताको तर्जुमा
 - ३.४ सन्धि सम्झौताहरु सम्पन्न गर्ने प्रक्रिया
 - ३.५ सन्धिको पक्ष बन्ने तरिका
४. सुशासन र भ्रष्टाचार नियन्त्रण : अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग ऐन, २०४८ र नियमावली, २०५९, सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ र सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४-(१० अङ्क)
५. न्यायिक सक्रियता र सार्वजनिक सरोकार -(५ अङ्क)

खण्ड (ख)-(५० अङ्क)

१. अन्तर्राष्ट्रिय कानून : अन्तर्राष्ट्रिय कानूनको परिचय, भूपरिवेष्टित राष्ट्रको कानूनी अधिकार, सुपूदगी ऐन, २०७०, नेपाल सन्धी ऐन, २०४७, मानव अधिकार सम्बन्धी विश्वव्यापी घोषणा र तत्सम्बन्धी प्रयोग, संयुक्त राष्ट्र संघको वडापत्र, सार्कको वडापत्र -(१५ अङ्क)
२. विविध : प्रमाण ऐन, २०३१, आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०५५ र नियमावली, २०६४; सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४; स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४; नेपाल कानून व्याख्या सम्बन्धी ऐन, २०१०; नेपाल वायुसेवा निगम ऐन, २०१९; नेपाल वायुसेवा निगमका कर्मचारीहरुको सेवा, शर्त सम्बन्धी हाल प्रचलित रहेको विनियमावली ; राष्ट्रिय हवाई नीति, २०६३ ; पर्यटन नीति, २०६५; सूचना प्रविधि नीति, २०५७ ; बौद्धिक सम्पत्तिको अधिकार सम्बन्धी कानूनहरु, कारार सम्बन्धी कानून, कम्पनी ऐन, २०६३, रिट सम्बन्धी व्यवस्था, देवानी संहिता, २०७४ र फौजदारी संहिता, २०७४ -(२५ अङ्क)
३. नेपाल वायुसेवा निगमको आन्तरिक तथा अन्तर्राष्ट्रिय सेवा सञ्चालनको स्थिति, भावी रणनीति तथा चुनौतीहरु । -(१० अङ्क)

कम्प्युटर सीप परीक्षण (Computer Skill Test)

तह ६ (प्रशासन सेवा, कानून समूह, खुल्ला प्रतियोगिताको अन्तिम चरणमा लिइने कम्प्युटर सीप परीक्षण (Computer Skill Test) को पाठ्यक्रम

- 1 Windows Basic
 - 1.1 Introduction to Graphical User Interface
 - 1.2 Starting and shutting down windows
 - 1.3 Basic Windows Elements: Desktop, Taskbar, MS Excel, Recycle Bin etc.
 - 1.4 Concept of files and folders
 - 1.5 Searching files and folders
- 2 Word Processing/MS Word/Power point
 - 2.1 Creating, saving and opening documents
 - 2.2 Typing in Devanagari and English
 - 2.3 Text formatting (font, size, color, underline, italic, bold etc.) and paragraph formation, indentation, spacing
 - 2.4 Inserting header, footer, page number
 - 2.5 Page setting (Margin, page size orientation), previewing and printing of documents
 - 2.6 Power point

प्रयोगात्मक परीक्षा योजना (Practical Examination Scheme)

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	विषयवस्तु	अङ्क	समय
कम्प्युटर सीप परीक्षण	२०	प्रयोगात्मक	Devanagari Typing	७.५	५ मिनेट
			English Typing	७.५	५ मिनेट
			Windows basic, MS word and Power point	५	५ मिनेट